

នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារនៃការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ : ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក
ដាក់ទៅ : អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 11-Apr-2019, 16:00
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល: **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:
ការពិនិត្យឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា នៅលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំបន្ថែមពេលវេលា
និងចំនួនទំព័រកំណត់សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ**

អ្នកដាក់ឯកសារ:
សហព្រះរាជអាជ្ញា:
លោកស្រី ជា លាង

លោក Nicholas KOUMJIAN

អ្នកទទួលឯកសារ:
អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល:
ចៅក្រម គង់ ស្រីម, ប្រធាន
ចៅក្រម Phillip RAPOZA
ចៅក្រម សោម សិរីវុឌ្ឍ
ចៅក្រម C. N. JAYASINGHE
ចៅក្រម ម៉ុង មុនីធរិយា
ចៅក្រម យ៉ា ណារិន
ចៅក្រម Florence Ndepele NUMBA

ជនជាប់ចោទ:
នួន ជា
ខៀវ សំផន
មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ:
លោក សុន អរុណ
លោកស្រី Doreen CHEN
លោក គង់ សំអុន
លោកស្រី Anta GUISSÉ

ធម្មជន:
សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណី:
ពេជ អង្គ
Marie GUIRAUD

I. សេចក្តីផ្តើម

1. សហព្រះរាជអាជ្ញាជំទាស់នឹងការពន្យារពេលវេលាយ៉ាងវែង និងការបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់យ៉ាង ច្រើនដែលបានស្នើឡើងដោយ នួន ជា និង ខៀវ សំផន¹។ ការបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រកំណត់ ដូចដែលបានស្នើ មិនអាចអនុញ្ញាតបានទេនៅក្នុងកាលៈទេសៈនេះ ហើយជាលទ្ធផលវាអាចនឹងធ្វើឱ្យ មានការពន្យារពេលដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមិនចាំបាច់។
2. សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថា ការបន្ថែមពេលវេលាវហូតដល់៤៥ថ្ងៃ ដែលបង្កើនចំនួនថ្ងៃសរុបរហូត ដល់៧៥ថ្ងៃនោះ គឺរឿងសមហេតុផល ចំណែកការកំណត់ចំនួន៣០ទំព័របច្ចុប្បន្ន គឺជាការគ្រប់គ្រាន់ ហើយសម្រាប់ការជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

II. ប្រវត្តិនិតិវិធី

3. សាលក្រមសំណុំរឿង០០២/០២ បានចេញនូវសេចក្តីសង្ខេប កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨²។ នៅក្នុងសាលក្រមនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានបង្ហាញអំពីការសម្រេចផ្លូវច្បាប់របស់ខ្លួន ស្តីពី គោលនយោបាយរបស់ បកក និងឧក្រិដ្ឋកម្មទាំងឡាយដែលបានចោទប្រកាន់ ទាក់ទងនឹងសហករណ៍ និងការដ្ឋាននានា មន្ទីរសន្តិសុខនិងទីតាំងសម្លាប់មនុស្ស ការកំណត់គោលដៅចាម ជនជាតិវៀតណាម ពុទ្ធសាសនិក និងអតីតមន្ត្រីរដ្ឋការនៃរបប លន់ នល់ និងការកំណត់អំពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានបង្ហាញអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលខ្លួនមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ហួសពីវិមតិសង្ស័យ និងឧក្រិដ្ឋកម្មដែលខ្លួនមិនផ្តន្ទាទោស³។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក៏បានពន្យល់ផងដែរអំពីទម្រង់នៃ ការទទួលខុសត្រូវដែល នួន ជា និង ខៀវ សំផន ត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវ ដែលមិនអាចពិចារណាបានទៅតាមបទដ្ឋាននៃលក្ខខណ្ឌតម្រូវ⁴។

¹ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់លោក ខៀវ សំផន សុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ, ចុះថ្ងៃទី៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ (“សំណើរបស់ ខៀវ សំផន”)។ ឯកសារ F40/1.1 សំណើបន្ទាន់លើទីមួយរបស់ នួន ជា សុំ ចំនួនទំព័រ និងពេលវេលាបន្ថែមសម្រាប់ការដាក់ជូនសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ជំទាស់ទៅនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំ ជម្រះសាលាដំបូងនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២, ចុះថ្ងៃទី៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ (“សំណើរបស់ នួន ជា”)។

² សេចក្តីសង្ខេបសាលក្រមសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ (“សេចក្តីសង្ខេបសាលក្រម សាលាដំបូង”)។

³ សេចក្តីសង្ខេបសាលក្រមសាលាដំបូង ទំព័រ ៥-១៩, ២៩-៣១។

⁴ សេចក្តីសង្ខេបសាលក្រមសាលាដំបូង ទំព័រ ១៩-២៧។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

- 4. នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសាលក្រមដែលមានសម្គាល់ហេតុពេញលេញរបស់ខ្លួន^៥។
- 5. នៅថ្ងៃទី៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩ នួន ជា បានដាក់សំណើរបស់គាត់ដោយសុំបន្ថែមពេលវេលាចំនួន ១៥០ថ្ងៃ (សរុបឡើងដល់១៨០ថ្ងៃ) និងបន្ថែមទំព័រចំនួន៧០ទំព័រ (សរុបឡើងដល់១០០ទំព័រ) ដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់^៦ ដោយគាត់បង្ហាញថា នេះគ្រាន់តែជាការស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រកំណត់លើកទីមួយប៉ុណ្ណោះ សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ^៧។ នៅថ្ងៃដដែល ខៀវ សំផន បានស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលាជាសរុបរហូតដល់២៤០ថ្ងៃ និងចំនួន១០០ទំព័រ ជាភាសាបារាំង សម្រាប់ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់^៨។

III. ចម្លើយតប

(I) ទំហំ ភាពស្មុគស្មាញ និងនវាគ្សនៃសាលក្រមសាលាដំបូងសំណុំរឿង០០២/០២

- 6. សហព្រះរាជអាជ្ញាទទួលស្គាល់ថា មេធាវីការពារក្តីនិយាយត្រូវដែលបានចង្អុលបង្ហាញថា សាលក្រមសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ គឺវែង និងស្មុគស្មាញហើយមានការពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានីត្យានុកូលប្លែកថ្មីៗ។ តែយ៉ាងណាក៏ដោយ សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថាថ្វីបើកត្តាទាំងនេះគួរត្រូវបានពិចារណាតែមិនអាចជាយុត្តិកម្មដល់ការពន្យារពេលដ៏វែងមិនធម្មតា ដូចបានស្នើដោយមេធាវីការពារក្តីឡើយ។
- 7. ជាឧទាហរណ៍ នួន ជា ចង្អុលពីទំហំនៃសាលក្រមសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ បានឱ្យដឹងថា “ប្រសិនបើចំនួនទំព័រនៅក្នុងសាលក្រមនេះត្រូវបានពិចារណាថា គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់បំផុតមួយនៃប្រវែងពេលវេលាត្រូវការសម្រាប់ការត្រៀមរៀបចំសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ” នោះប្រវែងពេលវេលាដែលគួរផ្តល់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីគឺ១៩០ថ្ងៃ^៩។ ប៉ុន្តែ សវនាការអន្តរជាតិដទៃទៀតដែល នួន ជា បានពឹងផ្អែក បង្ហាញឱ្យឃើញថា បើតាមទម្លាប់នៃការអនុវត្ត សំណើរបស់គាត់គ្មានការគាំទ្រទេ។ ជាឧទាហរណ៍ សាលក្រមសាលាដំបូងក្នុងរឿងក្តី Karadžić ដែលមានប្រវែង ២,៦១៥ទំព័រ គាត់បាន

⁵ ឯកសារ E465 សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩។

⁶ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ១។

⁷ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៣៥។

⁸ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៤២។

⁹ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៤៣។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

ទទួលការពន្យារពេលរហូតដល់៩០ថ្ងៃ (សរុប១២០ថ្ងៃ)¹⁰; សាលក្រមសាលាដំបូងក្នុងរឿងក្តី *Mladić* ដែលមានប្រវែង២,៤៧៧ទំព័រ គាត់បានទទួលការពន្យារពេលរហូតដល់៩០ថ្ងៃ (សរុប១២០ថ្ងៃ)¹¹; ចំណែកសាលក្រមសាលាដំបូងក្នុងរឿងក្តី *Taylor* ដែលមានប្រវែង២,៤៧៨ទំព័រ គាត់បានទទួលការពន្យារពេលរហូតដល់៧១ថ្ងៃ (សរុប៨៥ថ្ងៃ)¹²។ សាលក្រមនិមួយៗទាំងនេះសុទ្ធតែវែងជាងសាលក្រមសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ហើយសាលក្រមនិមួយៗពាក់ព័ន្ធតែជាមួយនឹងជនជាប់ចោទតែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។

- 8. ការពឹងផ្អែករបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន នៅលើផែនការបញ្ចប់របស់ អ.វ.ត.ក និងការផ្តល់សម្ភាងហេតុរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អំពីប្រវែងពេលវេលាដែលបានប្រើប្រាស់ដើម្បីចេញសាលក្រម គឺធ្វើឡើងដោយចៃដន្យ¹³។ សំណើទាំងពីរទាត់ចោលសេចក្តីយោងរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៅលើបញ្ហាបុគ្គលិក និងការបកប្រែ - ដែលវាអត់ពាក់ព័ន្ធនឹងទំហំនៃសំណុំរឿងទេ - ពេលធ្វើការពន្យល់អំពីការស្ទង់មើលទៅលើពេលវេលាដែលត្រូវការសម្រាប់ការចេញសាលក្រម¹⁴។

(ii) ការខ្វះខាតធនធានដែលបានអះអាងសម្រាប់ការការពារក្តី

- 9. ប្រហែលជានៅចន្លោះពេលនៃការដាក់សារណាសន្និដ្ឋានស្តីពីការដែលបានកែសម្រួលនៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៧ និងសេចក្តីសង្ខេបសាលក្រមនៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ក្រុមរបស់ នួន ជា មានសមាសភាព

¹⁰ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Karadžić*, IT-95-5/18-T, សាលក្រម ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Karadžić*, MICT-13-55-A សេចក្តីសម្រេចលើក្តីស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលាដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ទំព័រ២ (“សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបន្ថែមពេលវេលាលើកទីមួយរបស់ *Karadžić*”)។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Karadžić*, MICT-13-55-A សេចក្តីសម្រេចលើក្តីស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលាបន្ថែមទៀតដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ ទំព័រ ៣-៤ (សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបន្ថែមពេលវេលាលើកទីពីរ ក្នុងរឿងក្តី *Karadžić*)។

¹¹ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Mladić*, IT-09-92-T សាលក្រម ចុះថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Mladić*, MICT-13-56-A សេចក្តីសម្រេចលើក្តីស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលាដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ទំព័រ២ (“សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបន្ថែមពេលវេលាក្នុងរឿងក្តី *Mladić*”)។

¹² រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Taylor*, SCSL-03-01-T, សាលក្រម, ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២។ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Taylor*, SCSL-03-01-A សេចក្តីសម្រេចលើក្តីរបស់មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំបន្ថែមពេលវេលា ដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២ ទំព័រ៣ (“សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបន្ថែមពេលវេលាក្នុងរឿងក្តី *Taylor*”) ទំព័រ ២-៣។

¹³ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៣៩។ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២៣។

¹⁴ ផែនការបញ្ចប់របស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (វិសោធនកម្មលើកទី១៧) ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ កថាខណ្ឌ ៣២-៣៣។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

មេធាវីការពារក្តីព្រហ្ម និងកុងស៊ុលតង់ធ្វើការពេញម៉ោង៤រូប¹⁵ ហើយចំណែកឯក្រុម ខៀវ សំផន វិញ មានមេធាវីការពារក្តីព្រហ្ម និងកុងស៊ុលតង់ព្រហ្មដែរ¹⁶។ ដូច្នោះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនិមួយៗមាន ពេលវេលាជាងមួយឆ្នាំ ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណបញ្ជានីតិវិធី ឬភ័ស្តុតាងណាមួយដែលទំនងជាមាន បញ្ហា ឬដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខណាមួយដែលអាចមាន ដែលអាចធ្វើជាសេចក្តីយោងប្រឆាំង នឹងសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ តាមការពិត នួន ជា និយាយថាគាត់ បាន “កំណត់អត្តសញ្ញាណរួចហើយ យ៉ាងហោចណាស់ក៏មានសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ ឬជាលាយ ល័ក្ខណ៍អក្សរចំនួន៥៦ ដែលមានកំហុសអាចប្តឹងសាទុក្ខបាន”¹⁷ ខណៈដែល ខៀវ សំផន បានកត់ សម្គាល់ថា មានសេចក្តីសម្រេចជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរជាង២៩៥ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលសេចក្តី សម្រេចផ្ទាល់មាត់ នៅក្នុងអំឡុងនៃសវនាការសំណុំរឿង០០២/០២¹⁸។ ដូច្នោះច្បាស់ណាស់ថាទាំង នួន ជា និងទាំង ខៀវ សំផន សុទ្ធតែមានពេលវេលាយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងវិភាគទៅលើសេចក្តីសម្រេចណាមួយដែលពួកគាត់ចង់ប្តឹងសាទុក្ខ¹⁹។

- 10. ជាការបន្ថែម ថ្វីបើមានការប្រឹងប្រែងរបស់ នួន ជា ដើម្បីបន្ថយបន្ថយខ្លឹមសារ និងសារៈសំខាន់នៃ សេចក្តីសង្ខេបសាលក្រមដែលបានចេញនៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ តាមរយៈការយោងទៅរកសេចក្តី សង្ខេបសាលក្រមថា “មិនផ្លូវការ”ក៏ដោយ²⁰ ក៏សេចក្តីសង្ខេបនេះអនុញ្ញាតឱ្យគូភាគីទាំងអស់ អាច ចាប់ផ្តើមធ្វើការត្រៀមរៀបចំបណ្តឹងសាទុក្ខបាន តាមរយៈការចង្អុលបង្ហាញនូវផ្នែកណាមួយនៃទ្រឹស្តីក្នុង ករណីរបស់ខ្លួនដែលមិនបានទទួលយក²¹។
- 11. ចាប់តាំងពីពេលចេញសេចក្តីសង្ខេបសាលក្រម ក្រុម នួន ជា (គិតត្រឹមពេលចុងក្រោយបំផុតគឺថ្ងៃទី១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩) មានមេធាវីការពារក្តីព្រហ្ម អ្នកវិភាគភ័ស្តុតាងជាន់ខ្ពស់ម្នាក់ និងកុងស៊ុលតង់ធ្វើ ការពេញម៉ោង និងពាក់កណ្តាលម៉ោងរហូតដល់ប្រាំមួយនាក់²² ហើយក្រុមរបស់ ខៀវ សំផន វិញ (គិតត្រឹមពេលចុងក្រោយបំផុតគឺថ្ងៃទី១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨) មានមេធាវីការពារក្តីព្រហ្ម និងកុងស៊ុលតង់

¹⁵ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៥។
¹⁶ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២៨។
¹⁷ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៤៩។
¹⁸ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២០។
¹⁹ សូមមើល ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៤៨-៤៩, ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ២៣ សម្រាប់ការអះអាងទាក់ទងនឹងកង្វះបណ្តឹងសាទុក្ខបន្ទាន់បង្ខំប្រឆាំងសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាដំបូង។
²⁰ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៣។ សូមមើលផងដែរ កថាខណ្ឌ ៤។
²¹ ផ្ទុយពីនេះ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៥៧។
²² ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៦-៧។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

៥នាក់²³។ អាស្រ័យហេតុនេះ តាំងពីមុនចេញសាលក្រមសាលាដំបូងដែលមានសម្គាល់ហេតុពេញលេញ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា មានបុគ្គលិក៥នាក់ ហើយក្រុមរបស់ ខៀវ សំផន វិញមានបុគ្គលិក៧នាក់។

12. ខៀវ សំផន តាមរយៈអង្គភាពគាំពារការពារក្តី ក៏បានស្នើឱ្យមានការពង្រីកថវិកាដើម្បីឱ្យមានកុងស៊ុលតង់៧នាក់ ដែលនឹងធ្វើឱ្យចំនួនបុគ្គលិកក្នុងក្រុមរបស់គាត់ឡើងដល់ប្រាំបួននាក់²⁴។ ធ្វើដូច្នោះគឺដើម្បីឱ្យក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន មានទំហំប៉ុនគ្នានឹងក្រុមសវនាការរបស់គាត់ដែរ *បន្ទាប់ពី* ក្រុមរបស់ខ្លួនទទួលបានមូលនិធិបន្ថែមសម្រាប់ជួលកុងស៊ុលតង់ពីរនាក់ សម្រាប់ការងារត្រួតពិនិត្យលើការដាក់បង្ហាញឯកសារ²⁵។ ដូច្នោះ ខៀវ សំផន ហាក់ដូចជាកំពុងធ្វើផែនការសម្រាប់ធនធានក្រុមរបស់គាត់ ដោយប្រៀបធៀបនឹងក្រុមខ្លួនក្នុងពេលមួយនៃសវនាការដ៏មមាញឹក ជាជាងបណ្តឹងសាទុក្ខដែលយើងកំពុងតែផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់នេះ²⁶។

13. ផ្ទុយទៅវិញ ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាមានមេធាវីតែពីរបីនាក់ប៉ុណ្ណោះ គឺតិចជាងមេធាវីដែលមានក្នុងពេលដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្តីពីរបស់ខ្លួន និងមានមេធាវីដែលកំពុងធ្វើការលើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ តិចជាងក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងពីរ រួមបញ្ចូលគ្នារបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន។ ការណ៍នេះបើទោះបីជាការពិត សហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការងារផ្សេងទៀតក្នុងពេលដំណាលគ្នាលើបណ្តឹងខ្លួនណាមុនសវនាការនៃសំណុំរឿង ០០៣, ០០៤ និង ០០៤/០២ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខនៃសំណុំរឿង០០២/០២ នេះក៏ដោយ។

(iii) ការប្រៀបធៀបរវាងសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃសំណុំរឿង០០២/០២ និងរឿងក្តីអន្តរជាតិផ្សេងទៀត

14. ខៀវ សំផន លើកឡើងថា ការប្រៀបធៀបជាមួយនឹងរឿងក្តីអន្តរជាតិផ្សេងទៀត គឺមានភាពពាក់ព័ន្ធតិចតួច ជាពិសេស ដោយសារតែរយៈពេលផ្លូវច្បាប់របស់ អ.វ.ត.ក និងលក្ខណៈនៃការបំបែកសំណុំរឿងក្នុងសំណុំរឿង០០២ នេះ²⁷។ ទោះជាយ៉ាងណា ទោះបីជាបញ្ហានេះពិតជាធ្វើឱ្យ អ.វ.ត.ក *ជាតុលាការ* ធ្វើប្រៀបទៅនឹងតុលាការអន្តរជាតិផ្សេងទៀតក្តី វាមិនបានធ្វើឱ្យបណ្តឹងសាទុក្ខនៃសំណុំ

²³ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៣០។
²⁴ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៣០។
²⁵ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៣១ តារាង។
²⁶ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៣២។
²⁷ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ១៨។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

រឿង០០២/០២ មិនអាចឃើញខុសគ្នាពីរឿងក្តីអន្តរជាតិដ៏ផ្សេងទៀតទេ។ ការពិតនោះ គឺថាបន្ទាប់ពី មានសវនាការពីរ និងបណ្តឹងសាទុក្ខពីរ ច្បាប់ជាធរមាននៅ អ.វ.ត.ក ត្រូវបានដោះស្រាយក្នុងកម្រិតដ៏ ទូលំទូលាយមួយ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ បញ្ហានៃការបំបែកសំណុំរឿងត្រូវបានប្តឹង និងត្រូវបានប្តឹង ឡើងវិញ²⁸ ដូច្នោះសារៈសំខាន់របស់វាដែលជាបញ្ហាមួយនៅក្នុងបរិបទនៃបណ្តឹងសាទុក្ខនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ គឺមានតិចតួចបំផុត។

- 15. ផ្ទុយទៅវិញ នួន ជា ស្វែងរកការគាំទ្រសម្រាប់សំណើសុំបន្ថែមពេលវេលារបស់ខ្លួន ដោយឈរលើ មូលដ្ឋានដែលថា រឿងក្តីដែលមានជនជាប់ចោទច្រើនមកពីតុលាការ ICTY និង ICTR មានសាល ក្រមតូចជាងសំណុំរឿង០០២/០២ - ហើយហេតុដូច្នោះ សាលក្រមមានចំនួនទំព័រតិចជាងពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងជនជាប់ចោទនីមួយៗ - ហើយនៅតែទទួលបានការពន្យារពេលចន្លោះពី៣០ ទៅ៦០ថ្ងៃ សម្រាប់ការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ²⁹។ ទោះជាយ៉ាងណា ផ្អែកលើតក្កវិជ្ជានេះ រឿង ក្តីដែលមានជនជាប់ចោទតែម្នាក់នៅកម្រិតអន្តរជាតិ ដែលត្រូវបានពឹងផ្អែកលើដោយ នួន ជា ដែរនោះ - ដែលនៅក្នុងនោះរាល់ទំព័រទាំងអស់នៃសាលក្រមពាក់ព័ន្ធទៅនឹងជនជាប់ចោទ - បង្ហាញថា នួន ជា និង ខៀវ សំផន គួរទទួលបានការបន្ថែមតិចជាងការបន្ថែមដែលផ្តល់ឱ្យ *Mladić* (៩០ថ្ងៃ)³⁰ *Karadžić* (៩០ថ្ងៃ)³¹ ឬ *Taylor* (៧១ថ្ងៃ)³² - ដែលទាំងអស់នេះគឺជារឿងក្តីដែលមានសាលក្រមវែង ជាងសំណុំរឿង០០២/០២។

(iv) ការបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ដែលបានស្នើសុំ

- 16. ជាក់ស្តែង ខណៈដែល នួន ជា ផ្អែកលើសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលក្នុងសំណុំ រឿង០០២/១ ដើម្បីបន្ថែមពេលវេលាសម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ភាគីនានា ដោយផ្អែកលើប្រវែងនៃសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនោះ³³ គាត់មើលរំលងចំណុចដែល អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមិនបានបន្ថែមចំនួនទំព័រ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានសម្រេចថា

²⁸ សូមមើល *ឧទាហរណ៍* ឯកសារ F36 សំណុំរឿង០០២/០១ សាលដីកាបណ្តឹងសាទុក្ខ កថាខណ្ឌ២២៤, ២២៨, ២៣៦, ៩០៨ ជើងទំព័រ ១, ៥៦០។

²⁹ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ ៤៧, ៤៥។

³⁰ សេចក្តីសម្រេចលើការបន្ថែមក្នុងរឿងក្តី *Mladić* ទំព័រ ២។

³¹ សេចក្តីសម្រេចទីមួយលើការបន្ថែម ក្នុងរឿងក្តី *Karadžić* ទំព័រ២។ សេចក្តីសម្រេចទីពីរលើការបន្ថែម ក្នុងរឿងក្តី *Karadžić* ទំព័រ ៣-៤។

³² សេចក្តីសម្រេចលើការបន្ថែម ក្នុងរឿងក្តី *Taylor* ទំព័រ២-៣។

³³ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ៣៧។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

សំណើសុំចំនួនទំព័របន្ថែមគឺមិនចាំបាច់ឡើយ ដោយសារតែ “សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ គឺកម្រិតត្រឹមតែការបញ្ជាក់ ឬគ្រាន់តែពន្យល់ត្រួសៗ អំពីការលើកឡើងនូវកំហុសអង្គច្បាប់ដែលធ្វើ ឲ្យសេចក្តីសម្រេចនេះមោឃៈ និងការលើកឡើងនូវកំហុសអង្គហេតុដែលបណ្តាលឲ្យមានភាពអយុត្តិ ធម៌ ហើយពុំតម្រូវឲ្យមានការលើកឡើងនូវទង្វើករណី ឬសម្ពាងផ្លូវច្បាប់នានា ដើម្បីគាំទ្រឡើយ”³⁴។ ផ្ទុយទៅវិញ នួន ជា ស្វែងរកការគាំទ្រពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដែលបាន បន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ មិនមែនសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ឡើយ³⁵។

17. ជាងនេះទៀត ខណៈដែល នួន ជា ផ្អែកលើការប្រៀបធៀបមួយទៅនឹងសំណុំរឿងនានាមកពីតុលាការ ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិផ្សេងទៀត ទាក់ទងទៅនឹងការបន្ថែមពេលវេលាកំណត់³⁶ គាត់មើលរំលងរបៀប ដែលរឿងក្តីទាំងនេះមិនគាំទ្រការបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ដ៏ច្រើន សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹង សាទុក្ខដែលគាត់ស្នើសុំ។ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានដាក់ក្នុងសំណុំរឿងនានាដែល គាត់ដកស្រង់ ជាឧទាហរណ៍មាន៖ ៣២ទំព័រ ក្នុងរឿងក្តី *Mladić*³⁷ ១៦ទំព័រក្នុងរឿងក្តី *Karadžić*³⁸ ២២ទំព័រ ក្នុងរឿងក្តី *Gvero* (ផ្នែក *Popović និងគូកន*)³⁹ ១២ទំព័រ ក្នុងរឿងក្តី *Pavković* (ផ្នែក *Sainović និងគូកន*)⁴⁰ និង ៥៦ទំព័រ ក្នុងរឿងក្តី *Ntahobal* (ផ្នែក *Nyiramasuhuko និងគូកន*)⁴¹។

³⁴ ឯកសារ F3/3 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូនដំណឹង អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណានៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៨។

³⁵ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ៣៧។

³⁷ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ៤៥។

³⁷ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Mladić*, MICT-13-56-A, សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ Ratko Mladić ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨។

³⁸ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Karadžić*, MICT-13-55-A, សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ Radovan Karadžić ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦។

³⁹ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Popović និងគូកន* IT-05-88-A, សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងនាម Milan Gvero ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣។

⁴⁰ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Sainović និងគូកន* IT-05-87-A, សេចក្តីសន្និដ្ឋានទូទៅរបស់ Pavković អំពីសេចក្តីជូនដំណឹង អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ដែលបានកែប្រែ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩។

⁴¹ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង *Nyiramasuhuko និងគូកន*, ICTR-98-42-A, សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទីពីរដែលបាន កែប្រែរបស់ Arsène Shalom Ntahobali អនុលោមតាមមាត្រា ២៤ នៃលក្ខន្តិកៈ និងវិធាន ១០៨ នៃវិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភ័ស្តុតាង ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១២។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

- 18. លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខនៅតុលាការ ICTY និងតុលាការ ICTR ស្រដៀងគ្នាទៅនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃ អ.វ.ត.ក គឺដើម្បី “បញ្ជាក់ពីខ្លឹមសារនៃកំហុសដែលចោទប្រកាន់ និងដំណោះស្រាយដែលស្នើសុំ”⁴²។ ដូចដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ICTY បានលើកឡើង សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ “ចាំបាច់មានតែបញ្ជីទង្វើករណីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ពីកំហុសដែលបានចោទប្រកាន់ និងដែលកំណត់អត្តសញ្ញាណការសន្និដ្ឋាន ឬការសម្រេចដែលត្រូវជំទាស់ ប៉ុន្តែមិនចាំបាច់រៀបរាប់លម្អិតពីអំណះអំណាងដែលនឹងត្រូវប្រើក្នុងការគាំទ្រដល់ទង្វើករណីបណ្តឹងសាទុក្ខឡើយ”។⁴³
- 19. អំណះអំណាងរបស់ ខៀវ សំផន សម្រាប់បន្ថែមទ័ព មិនបានដកស្រង់អ្វីទាំងអស់ ក្រៅពីទំហំសំណុំរឿង០០២/០២ ធំជាង បើធៀបទៅនឹងសំណុំរឿង០០២/០១ ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានបដិសេធសំណើរបស់គាត់សុំចំនួនទ័ពរបន្ថែមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១⁴⁴។ ទោះបីជាកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណើរការអានសាលក្រម និងមិនទាន់បានកំណត់អត្តសញ្ញាណ ឬរាប់ចំនួនទង្វើករណីដែលគាត់នឹងលើកឡើងក៏ដោយ⁴⁵ ក៏ ខៀវ សំផន គិតថា គាត់នឹងត្រូវការ១០០ទ័ព ជាភាសាបារាំង សម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ - ជាចំនួនសរុបដែលច្រើនជាងការកំណត់ចំនួនទ័ពសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ នៅតុលាការអន្តរជាតិផ្សេងទៀតដែរ⁴⁶។

(v) ការពិចារណាផ្សេងទៀតដែលបានផ្អាកលើនៅក្នុងសំណើទាំងនោះ

20. ការអះអាងរបស់ នួន ជា ដែលថាមានរបស់គាត់ និង ខៀវ សំផន ជា “សមាជិកនៅរស់រានជីវិតដែលមានតួនាទី និងមានខ្ពស់នៃបក្សកុម្មុយនិស្តកម្ពុជា”⁴⁷ ចាំបាច់សក្តិសមនឹងទទួលបានពេលវេលា

⁴² តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតយូហ្គោស្លាវី វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាង (វិសោធនកម្ម ថ្ងៃទី៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥) វិធាន ១០៨ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់រ៉ូម៉ានី វិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាង (វិសោធនកម្ម ថ្ងៃទី១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៥) វិធាន ១០៨។

⁴³ សូមមើល ឧទាហរណ៍ រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Hartmann, IT-02-54-R77.5-A, សេចក្តីសម្រេចលើញត្តិក្តីប្តឹងទាល់ និងសំណើសុំបន្ថែមពាក្យកំណត់ ចុះថ្ងៃទី៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ កថាខណ្ឌ ១២-១៤។

⁴⁴ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ៤១។

⁴⁵ ឯកសារ F39/1.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ៣៩។

⁴⁶ សំណើឧទាហរណ៍ បទបញ្ជារបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ICC-BD/01-05-16 បទបញ្ជាលេខ ៥៨(៥)៖ “ឯកសារគាំទ្របណ្តឹងសាទុក្ខមិនត្រូវលើសពី១០០ទ័ព”។ តុលាការពិសេសសម្រាប់សៀវភៅអន្តរ សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីឯកសារនៅការិយាល័យរងនៅ Hague (“សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត”) មាត្រា៦(ង)(i)៖ “សារណារបស់ម្ចាស់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមមិនត្រូវលើសពី ១០០ទ័ព ឬ៣០០០០ ពាក្យ មួយណាក៏ដោយដែលច្រើនជាង”។

⁴⁷ ឯកសារ F40/1.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ២៨។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

និងចំនួនទំព័របន្ថែម ដើម្បីរៀបចំសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ ត្រូវត្រូវបានប្រាលចោល។ នួន ជា តែងតែបានព្យាយាមកាត់បន្ថយតួនាទីដែលគាត់មាននៅក្នុង ប.ក.ក⁴⁸ ដោយបានតវ៉ានៅក្នុង សារណាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់គាត់ថា តួនាទីរបស់គាត់គឺ “ថ្នាក់ទាប”⁴⁹។ ការណ៍ដែលនៅពេលនេះ គាត់ស្នើសុំប្រើសារៈសំខាន់នៃមុខតំណែងរបស់គាត់ ដើម្បីទទួលបានការពន្យារពេលកាលបរិច្ឆេទ កំណត់របស់តុលាការ គឺមែនទែនទៅជាការឈ្លៀតឱកាស។ ជាងនេះទៀត ការលើកឡើងរបស់គាត់ ដែលថា រឿងក្តីនេះ “ទំនងជាសំណុំរឿងចុងក្រោយនៅ អ.វ.ត.ក”⁵⁰ គឺជាការទាយស្មាន និងមិន ពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខបច្ចុប្បន្នឡើយ។

21. ដូចគ្នានេះដែរ ការស្នើឡើងរបស់ ខៀវ សំផន ដែលថា រយៈពេលមួយខែនៃការបន្ថែមពេលវេលា ប្រាំបីខែ ដែលបានស្នើសុំ ដើម្បីបកប្រែសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ ត្រូវតែបដិសេធចោល⁵¹។ ភាពចាំបាច់ក្នុងការបកប្រែសារណា គឺមិនមែនជាការលើកលែងសម្រាប់ ខៀវ សំផន ឡើយ។ រាល់ភាគីត្រូវតែធានាថា ការដាក់ឯកសាររបស់ខ្លួនត្រូវបានបកប្រែ ឬស្វែងរកការអនុញ្ញាត ពីអង្គជំនុំជម្រះពាក់ព័ន្ធដើម្បីដាក់តែមួយភាសា ដោយមានភាសាផ្សេងទៀតដាក់តាមក្រោយឱ្យបាន ឆាប់បំផុត⁵²។

(vi) សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីគោលបំណងនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

22. សហព្រះរាជអាជ្ញាពិចារណាថា ប្រវែងនៃសាលក្រមមានយុត្តិកម្មចំពោះការបន្ថែមចំនួនពេលវេលា កំណត់ដ៏ច្រើនសម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាជឿជាក់ថា ភាគី ទាំងអស់ និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ នៅពេលដែលភាគីនានាគោរពតាម លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងកំណត់អត្តសញ្ញាណច្បាស់លាស់អំពីកំហុសអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុ នីមួយៗ ដែលពួកគេស្វែងរកការជំទាស់⁵³។ ជាអកុសល ក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខសំណុំរឿង០០២/០១ ចំណុចនេះមិនត្រូវបានអនុវត្តតាមដោយសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានដាក់ដោយ ខៀវ

⁴⁸ ឯកសារ E313 សំណុំរឿង០០២/០១ សាលក្រម កថាខណ្ឌ២៦៤, ចុះថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤, ២៦៤, ៣០៤, ៣១២, ៣៣០, ៣៤២។

⁴⁹ ឯកសារ E457/6/3/1 សារណាបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលរបស់ នួន ជា ដែលបានកែប្រែ កថាខណ្ឌ ១១២៩។

⁵⁰ ឯកសារ F40/L.1 សំណើរបស់ នួន ជា កថាខណ្ឌ២៨។

⁵¹ ឯកសារ F39/L.1 សំណើរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៣៦, ៤២។

⁵² សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត អ.វ.ត.ក/០១/២០០៧/វិសោធនកម្មទី៨ ការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក មាត្រា ៧(១), (២)។

⁵³ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា វិធានផ្ទៃក្នុង (វិសោធនកម្ម ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥) វិធាន ១០៥(៣)។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

សំផន នោះទេ⁵⁴ ដែលខកខានមិនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណឱ្យបានត្រឹមត្រូវចំពោះអង្គហេតុមួយៗ និងកំហុសផ្នែកច្បាប់។ សហព្រះរាជអាជ្ញាយល់ថា ការបន្ថែមរយៈពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពី បណ្តឹងសាទុក្ខ ពី៣០ថ្ងៃ ទៅ៧៥ថ្ងៃ គឺមានយុត្តិកម្ម និងថាការកំណត់ចំនួន៣០ទំព័រដែលមានស្រាប់ នេះ⁵⁵ គួរតែអនុញ្ញាតឱ្យភាគីទាំងអស់បញ្ជាក់បានច្បាស់លាស់ពីកំហុសដែលបានចោទប្រកាន់ ដែល ពួកគេជំទាស់។ ទោះជាយ៉ាងណា សហព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា ការបន្ថែមចំនួនទំព័រ និងពេល វេលាកំណត់ដែលបានស្នើសុំដោយ នួន ជា និង ខៀវ សំផន គឺពិតជាច្រើនហួសហេតុពេក ហើយអាច ពន្យារពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតប្រយោជន៍។

III. ដំណោះស្រាយដែលស្នើឡើង

- 23. ផ្អែកតាមអំណះអំណាងខាងលើ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (i) បដិសេធសំណើសុំរបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន ស្នើសុំពេលវេលា និងចំនួនទំព័របន្ថែម និង (ii) អនុញ្ញាតផ្តល់ឱ្យភាគីនូវរយៈពេល៤៥ថ្ងៃបន្ថែម (សរុប៧៥ថ្ងៃ) ដើម្បីដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពី បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ពួកគេរៀងៗខ្លួន ក្នុងចំនួនកំណត់៣០ទំព័រ ដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំ អនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសាររបស់ អ.វ.ត.ក។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី១១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៩	លោកស្រី ជា នាង សហព្រះរាជអាជ្ញា	ភ្នំពេញ	
	លោក Nicholas KOUMJIAN សហព្រះរាជអាជ្ញា		

⁵⁴ សូមមើល ឧទាហរណ៍ ឯកសារ F18/3 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ របស់ ខៀវ សំផន ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ទំព័រ៤ ត្រង់ចំណុចដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានកត់សម្គាល់ថា ខៀវ សំផន “ពុំបានភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងកថាខណ្ឌមួយចំនួនយ៉ាងច្បាស់ក្រឡេកនៅក្នុងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន ជាមួយ ទង្វើករណីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ប៉ុន្តែអំណះអំណាងមួយចំនួន ទំនងជាទំនាក់ទំនងជាមួយ នឹងទង្វើករណីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ”។

⁵⁵ សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត អ.វ.ត.ក ស្តីពីការដាក់ឯកសារ មាត្រា ៥(១)។